TEISINGUMO TEISMO (antroji kolegija) SPRENDIMAS

2015 m. vasario 11 d.*

„Aplinka — Direktyva 85/337/EEB — Tam tikrų valstybės ir privačių projektų poveikio aplinkai vertinimas — Projektai, kurių poveikio aplinkai vertinimas turi arba neturi būti atliekamas — Tiriamasis gręžinys — I priedo 14 punktas — Sąvoka „naftos ir gamtinių dujų komercinė gavyba“ — Pareigia vertinti išgavus tam tikrą dujų kiekį — II priedo 2 punkto d papunktis — Sąvoka „giluminiai gręžiniai“ — III priedo 1 punktas — Sąvoka „sąveika su kitais projektais“

Byloje C-531/13

dėl *Verwaltungsgerichtshof* (Austrija) 2013 m. rugsėjo 11 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2013 m. spalio 8 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

**Marktgemeinde Straßwalchen ir kt.**

prieš

**Bundesminister für Wirtschaft, Familie und Jugend,**

dalyvaujant

**Rohöl-Aufsuchungs AG,**

TEISINGUMO TEISMAS (antroji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkė R. Silva de Lapuerta, Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotojas K. Lenaerts, einantis antrosios kolegijos teisėjo pareigas, teisėjai J.-C. Bonichot (pranešėjas), A. Arabadjiev ir J. L. da Cruz Vilaça,

generalinė advokatė J. Kokott,

posėdžio sekretorius I. Illéssy, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2014 m. rugsėjo 3 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

— *Marktgemeinde Straßwalchen ir kt.*, atstovaujamų advokato G. Lebitsch,

— *Rohöl-Aufsuchungs AG*, atstovaujamos advokato C. Onz, padedamo H.-J. Handler,

— Austrijos vyriausybės, atstovaujamos C. Pesendorfer ir M. Lais,

* Proceso kalba: vokiečių.

— Vokietijos vyriausybės, atstovaujamos T. Henze, A. Lippstreu ir A. Wiedmann,

— Lenkijos vyriausybės, atstovaujamos B. Majczyna, D. Krawczyk ir M. Rzotkiewicz,

— Europos Komisijos, atstovaujamos G. Wilms ir C. Hermes,

susipažinęs su 2014 m. spalio 9 d. posėdyje pateikta generalinės advokatės išvada,

priima šį

## Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 1985 m. birželio 27 d. Tarybos direktyvos 85/337/EEB dėl tam tikrų valstybės ir privačių projektų poveikio aplinkai vertinimo (OL L 175, p. 40; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 15 sk., 1 t., p. 248), iš dalies pakeistos 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/31/EB (OL L 140, p. 114, 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 15 sk., 7 t., p. 466, toliau – Direktyva 85/337), I priedo 14 punkto išaiškinimo.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *Marktgemeinde Straßwalchen* (Štrasvalcheno savivaldybė) ir 59 kitų ieškovų pagrindinėje byloje ginčą su *Bundesminister für Wirtschaft, Familie und Jugend* (federalinis ekonomikos, šeimos ir jaunimo reikalų ministras) dėl sprendimo, leidžiančio *Rohöl-Aufsuchungs AG* (toliau – *Rohöl-Aufsuchungs AG*) gręžti tiriamąjį gręžinį Štrasvalcheno savivaldybės teritorijoje.

## Teisinis pagrindas

*Sąjungos teisė*

3 Direktyvos 85/337 4 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodyta:

„1. Remiantis 2 straipsnio 3 dalimi, I priede išvardyti projektai turi būti vertinami pagal 5–10 straipsnių nuostatas.

2. Remdamosi 2 straipsnio 3 dalimi, valstybės narės:

a) išnagrinėjusios kiekvieną atvejį

arba

b) pagal valstybės narės nustatytas ribas ar kriterijus

nusprendžia, ar projektai, išvardyti II priede, turi būti vertinami pagal 5–11 straipsnių nuostatas.

Valstybės narės gali apsispręsti naudoti abi a ir b punktuose nurodytas procedūras.“

4 Direktyvos 85/337 I priedo „Projektai, kuriems taikoma 4 straipsnio 1 dalis“ 14 punkte nustatyta:

„Naftos ir gamtinių dujų komercinė gavyba, kai per dieną išgaunama daugiau nei 500 t naftos ar 500 000 $m^3$ gamtinių dujų.“

5 Direktyvos 85/337 II priedo „Projektai, kuriems taikoma 4 straipsnio 2 dalis“ 2 punkto d papunktyje nustatyta:

„Gavybos pramonė <...>

d) giluminiai gręžiniai, ypač:

— geoterminiai gręžiniai,

— gręžiniai, skirti atominėms atliekoms saugoti,

— vandens tiekimo gręžiniai,

išskyrus gręžinius, skirtus dirvožemio stabilumui tirti.“

6 Direktyvos 85/337 III priedas „4 straipsnio 3 dalyje nurodyti atrankos kriterijai“ suformuluotas taip:

„1. Projekto charakteristikos

Ypatingas dėmesys turi būti atkreipiamas į šias projekto charakteristikas:

— projekto dydį,

— sąveiką su kitais projektais,

— gamtinių išteklių naudojimą,

— atliekų susidarymą,

— taršą ir trukdžius,

— avarijų tikimybę, atsižvelgiant į naudojamas technologijas ir medžiagas.

2. Projekto vieta

Geografinės srities, kuriai projektas gali daryti poveikį, jautrumas aplinkosaugos požiūriu turi būti svarstomas būtinai atsižvelgiant į:

— esamą žemėnaudos pobūdį,

— santykinį teritorijos gamtinių išteklių kiekį, kokybę ir regeneracinį pajėgumą,

— natūralios aplinkos buferinį pajėgumą, atkreipiant ypatingą dėmesį į šias teritorijų rūšis:

a) pelkes;

b) pakrančių zonas;

c) kalnus ir miškus;

d) gamtinius parkus ir draustinius;

e) teritorijas, kurioms valstybės narės teisės aktai suteikia saugomų teritorijų statusą; ypač saugomas teritorijas, kurioms tokį statusą valstybės narės suteikė pagal direktyvų 79/409/EEB ir 92/43/EEB nuostatas;

f) teritorijas, kuriose jau viršijami Bendrijos nustatyti aplinkos kokybės standartai;

g) tankiai apgyvendintas teritorijas;

h) kraštovaizdį, turintį istorinės, kultūrinės ar archeologinės svarbos.

3. Galimo poveikio apibūdinimas

Galimas reikšmingas projekto poveikis turi būti svarstomas pagal kriterijus, išvardytus 1 ir 2 dalyse, ypač atkreipiant dėmesį į:

— poveikio mastą (geografinę sritį ir populiacijos, kuriai gali būti daromas poveikis, dydį),

— galimą tarpvalstybinį poveikio pobūdį,

— poveikio dydį ir kompleksiškumą,

— poveikio tikimybę,

— poveikio trukmę, dažnumą ir grįžtamumą.“

*Austrijos teisė*

7 2000 m. Įstatymo dėl poveikio aplinkai vertinimo (*Umweltverträglichkeitsprüfungsgesetz 2000*, *BGBl.*, Nr. 697/1993, pagrindinėje byloje taikytina redakcija, *BGBl* I, Nr. 87/2009, toliau – UVP-G) 1 priedas suformuluotas taip:

„Priede nustatyti projektai, kuriems pagal 3 straipsnį taikomas poveikio aplinkai vertinimas.

1 ir 2 skiltyse nurodyti projektai, kuriems taikomas poveikio aplinkai vertinimas ir kurių atliekama poveikio aplinkai vertinimo procedūra (1 skiltis) arba supaprastinta procedūra (2 skiltis). Pagal 1 priedo pakeitimus reikia atlikti konkretaus atvejo įvertinimą, jei nurodyta riba yra viršijama; kitais atvejais taikomos 3a straipsnio 2 ir 3 dalys, nebent aiškiai nustatyta, kad nuostata taikoma tik naujoms statyboms, naujiems statiniams arba naujai gavybai.

3 skiltyje nurodyti projektai, kuriems poveikio aplinkai vertinimas taikomas tik esant ypatingoms aplinkybėms. Šie projektai turi būti vertinami atskirai, jei viršyta nurodyta minimali riba. Jei įvertinus paaiškėja, kad reikia atlikti poveikio aplinkai vertinimą, vykdoma supaprastinta procedūra.

3 skiltyje nurodytos saugomų teritorijų kategorijos apibrėžiamos 2 priede. Tačiau A, C, D ir E kategorijų teritorijose pareiga atlikti poveikio aplinkai vertinimą taikoma tik tuomet, jei jos prašymo pateikimo dieną turi šį statusą.

<…>

| Poveikio aplinkai vertinimas (PAV) | | Supaprastinta PAV procedūra | |
|---|---|---|---|
| 1 skiltis | | 2 skiltis | 3 skiltis |
| 29 | a) naftos ar gamtinių dujų gavyba, kai per dieną vienu zondu išgaunama mažiausiai 500 t naftos ir mažiausiai 500 000 m3 gamtinių dujų;<br>b) <...> | | c) naftos ar gamtinių dujų gavyba saugomose A kategorijos teritorijose, kai per dieną vienu zondu išgaunama mažiausiai 250 t naftos ir mažiausiai 250 000 m3 gamtinių dujų;<br>d) <...><br>(kiekiai (tūris) esant atmosferos slėgiui.)“ |

8 1999 m. Mineralinių žaliavų įstatymo (*Mineralrohstoffgesetz 1999*, *BGBl.*, Nr. 38/1999, *BGBl* I, Nr. 111/2010, pagrindinėje byloje taikytina redakcija, toliau – *MinroG*) 1 straipsnyje numatyta:

„Šiame federaliniame įstatyme:

1. „Žvalgyba“ – bet kokia tiesioginė ir netiesioginė mineralinių žaliavų paieška, įskaitant su tuo susijusią parengiamąją veiklą, taip pat mineralinių žaliavų natūralių telkinių ir apleistų šlako kaupų, kuriuose yra mineralinių žaliavų, įsisavinimą ir tyrimą siekiant nustatyti jų tinkamumą.

2. „Gavyba“ – mineralinių žaliavų atskyrimas ar išskyrimas (gavyba) ir su tuo susijusi parengiamoji, lydimoji ir paskesnė veikla;

<…>“

9 *MinroG* 119 straipsnio „Leidimas dėl gavybos pramonės įrenginių“ 1 dalyje numatyta:

„Norint įrengti (pastatyti) antžeminius gavybos pramonės įrenginius ir kalnakasybos tikslams skirtus žemės paviršiuje prasidedančius tunelius, šachtas, gręžinius su 300 m ir gilesne gręžskyle bei 300 m ir gilesnius zondus, būtinas administracinis leidimas. <…>“

## Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

10 2011 m. rugpjūčio 29 d. *Bundesminister für Wirtschaft, Familie und Jugend* sprendimu *Rohöl-Aufsuchungs AG* pagal *MinroG* 119 straipsnį buvo išduotas leidimas *Marktgemeinde Straßwalchen* teritorijoje gręžti tiriamąjį gręžinį iki 4 150 metrų gylio neatlikus poveikio aplinkai vertinimo. Dėl šio sprendimo *Marktgemeinde Straßwalchen* ir 59 jos gyventojai *Verwaltungsgerichtshof* pateikė skundą.

11 Iš sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad skundžiamas leidimas apima įvairius darbus ir veiklą, be kita ko, darbus, būtinus gręžiniui įrengti, o jei nieko nebūtų rasta, – sklypo atkūrimą.

12 Tuo atveju, jei angliavandenilių būtų rasta, *Rohöl-Aufsuchungs AG* taip pat gavo leidimą atlikti gamtinių dujų bandomąją gavybą – iš viso išgauti iki 1 000 000 $m^3$, siekiant nustatyti gręžinio tinkamumą. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo teigimu, per dieną numatyta išgauti

150 000–250 000 $m^3$ dujų, taip pat daugiausia 150 $m^3$ naftos ir 18 900 $m^3$ susijusių gamtinių dujų per dieną. Taip išgauti angliavandeniliai sudeginami gręžinio aikštelės pakraštyje. Prijungimas prie gamtinių dujų aukšto slėgio vamzdyno nenumatytas.

13 Ieškovai pagrindinėje byloje ginčija nagrinėjamo leidimo teisėtumą, visų pirma remdamiesi motyvu, kad turėjo būti atliktas tiriamojo gręžinio poveikio aplinkai vertinimas pagal Direktyvos 85/337 I priedo 14 punktą, kuriame numatyta, kad naftos ir gamtinių dujų gavybos poveikio aplinkai vertinimas atliekamas, pirma, kai ji vykdoma „komerciniais tikslais“ ir, antra, išgautas kiekis viršija nustatytas ribas.

14 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas svarsto, pirma, klausimą, ar tiriamasis gręžinys išgręžtas „komerciniais tikslais“, jei jis skirtas tik telkinio rentabilumui patikrinti. Be to, jis mano, kad bendras angliavandenilių, kurie gali būti išgauti, kiekis yra gana ribotas, nes šiuo atveju leidžiamas išgauti gamtinių dujų kiekis apribotas kiekiu, lygiu dvigubai dienos normai, numatytai Direktyvos 85/337 I priedo 14 punkte.

15 Antra, *Verwaltungsgerichtshof* teigia, kad, jei būtų pritarta, jog tiriamieji gręžiniai skirti komerciniams tikslams, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 85/337 I priedo 14 punktą, numatytas išgauti per dieną angliavandenilių kiekis yra žemiau UVP-G nustatytos ribos, kurią pasiekus turi būti atliekamas projekto poveikio aplinkai vertinimas. Iš tiesų, nagrinėjamas leidimas nesusijęs su angliavandeniliais, išgautais iš kitų regiono gręžinių, bet remiasi tik tiriamuoju gręžiniu, numatytu *Rohöl-Aufsuchungs AG* prašyme.

16 *Verwaltungsgerichtshof* teigia, kad šis požiūris atitinka Austrijos teisę, nes UVP-G 1 priedo 29 punkto a papunktyje nurodyta, jog reikia atsižvelgti į naftos ir gamtinių dujų kiekį, išgautą „vienu zondu“, siekiant nustatyti, ar reikia atlikti poveikio aplinkai vertinimą. Tačiau kadangi Direktyvos 85/337 I priedo 14 punkte nėra tokios apibrėžties, reikia apsvarstyti, ar šią nuostatą teisingai perkėlė Austrijos įstatymų leidėjas.

17 Trečia, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas svarsto klausimą, ar Austrijos institucijos, išduodamos leidimą dėl nagrinėjamo tiriamojo gręžinio, turėjo atsižvelgti į visų „to paties pobūdžio“ projektų kumuliacinį poveikį. Jis šiuo klausimu teigia, kad *Marktgemeinde Straßwalchen* teritorijoje yra mažiausiai 30 zondų, kuriais išgaunamos gamtinės dujos, į kuriuos neatsižvelgė *Bundesminister für Wirtschaft, Familie und Jugend* ginčijamame sprendime, nors iš sprendimų *Umweltanwalt von Kärnten* (C-205/08, EU:C:2009:767, 53 punktas) ir *Brussels Hoofdstedelijk Gewest ir kt.* (C-275/09, EU:C:2011:154, 36 punktas) matyti, kad negalima nukrypti nuo Direktyvos 85/337 tikslo išskaidant projektus į atskiras dalis.

18 Šiomis aplinkybėmis *Verwaltungsgerichtshof* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar laiko ir kiekio ribojama bandomoji gamtinių dujų gavyba, vykdoma išgręžus tiriamąjį gręžinį, siekiant ištirti ilgalaikės gamtinių dujų gavybos rentabilumą, yra „<...> gamtinių dujų komercinė gavyba“, kaip ji suprantama pagal Direktyvos 85/337 I priedo 14 punktą?

Jei į pirmąjį prejudicinį klausimą būtų atsakyta teigiamai:

2. Ar nacionalinės teisės nuostata, kurioje Direktyvos 85/337 I priedo 14 punkte nustatytos ribos, reglamentuojant gamtinių dujų gavybą, siejamos ne su gavyba *per se*, bet su „gavyba vienu zondu“, prieštarauja Direktyvos 85/337 I priedo 14 punktui?

3. Ar Direktyvą 85/337 reikia aiškinti taip, kad tokioje situacijoje, kaip nagrinėjama pagrindinėje byloje, kai yra pateiktas prašymas atlikti bandomąją gamtinių dujų gavybą išgręžiant tiriamąjį gręžinį, institucija, siekdama nustatyti, ar egzistuoja pareiga atlikti poveikio aplinkai vertinimą, privalo įvertinti tik visų tokios pat rūšies projektų, konkrečiai – visų savivaldybės teritorijoje išgręžtų gręžinių, kumuliacinį poveikį?“

## Dėl prejudicinių klausimų

*Dėl pirmojo klausimo*

19 Pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės teiraujasi, ar Direktyvos 85/337 I priedo 14 punktą reikia aiškinti taip, kad tiriamasis gręžinys, kaip antai nagrinėjamas pagrindinėje byloje, iš kurio atliekama bandomoji gamtinių dujų ir naftos gavyba siekiant ištirti telkinio komercinį tinkamumą, priklauso šios nuostatos taikymo sričiai.

20 Pirmiausia primintina, kad pagal Direktyvos 85/337 4 straipsnio 1 dalį ir remiantis jos 2 straipsnio 3 dalimi šios direktyvos I priede išvardytiems projektams taikomas poveikio aplinkai vertinimas. Taigi, pagal šios direktyvos I priedo 14 punktą naftos ir gamtinių dujų komercinės gavybos atveju, kai per dieną išgaunama daugiau nei 500 t naftos ar 500 000 $m^3$ gamtinių dujų, turi būti atliekamas toks vertinimas.

21 Taip pat primintina, kad tiek iš vienodo Sąjungos teisės taikymo, tiek iš lygybės principo reikalavimų matyti, kad Sąjungos teisės nuostatos, kurioje, kai siekiama nustatyti jos prasmę ir apimtį, nėra aiškios nuorodos į valstybių narių teisę, sąvokos visoje Europos Sąjungoje paprastai turi būti aiškinamos autonomiškai ir vienodai, atsižvelgiant į šios nuostatos priėmimo aplinkybes ir ja siekiamą tikslą (žr. Sprendimo *Edwards ir Pallikaropoulos*, C-260/11, EU:C:2013:221, 29 punktą).

22 Iš tiesų, tiriamasis gręžinys, išgręžtas siekiant patikrinti telkinio tinkamumą ir rentabilumą, pagal apibrėžtį yra operacija, atlikta komerciniais tikslais. Kitaip būtų, kaip generalinė advokatė pabrėžė savo išvados 26 punkte, jei būtų gręžiama tik mokslinių tyrimų tikslais, nesirengiant vykdyti komercinės veiklos.

23 Tačiau iš Direktyvos 85/337 I priedo 14 punkto konteksto ir tikslo matyti, kad šios nuostatos taikymo sritis neapima tiriamųjų gręžinių. Iš tiesų, šia nuostata nustatoma pareiga atlikti projekte numatyto išgauti naftos ir gamtinių dujų kiekio poveikio aplinkai vertinimą. Šiuo tikslu joje numatytos ribos, kurios turi būti viršijamos kasdien, vadinasi, projektas turi būti tam tikros trukmės, o tai leidžia nuolat išgauti pakankamai didelį angliavandenilių kiekį.

24 Šiuo klausimu primintina, kad tokių kriterijų, kaip numatyti Direktyvos 85/337 I priedo 14 punkte, taikymas tiriamiesiems gręžiniams nėra prasmingas, nes šioje nuostatoje numatytos per dieną išgauti 500 t naftos ir 500 000 $m^3$ gamtinių dujų ribos, o iš pagrindinėje byloje skundžiamo sprendimo matyti, kad leista išgauti iš viso tik milijoną kubinių metrų gamtinių dujų ir kad tiriamajam gręžiniui skirtas limitas neturi jokio ryšio su ta riba.

25 Be to, iš paaiškinimų, pateiktų sprendime dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą ir per posėdį, matyti, kad prieš išgręžiant tiriamąjį gręžinį negalima tiksliai nustatyti, ar iš tiesų yra angliavandenilių. Toks gręžinys išgręžiamas siekiant patikrinti, ar yra angliavandenilių, ir prireikus nustatyti jų kiekį bei atlikus bandomąją gavybą patikrinti, ar galima vykdyti jų komercinę gavybą. Taigi, tik remiantis tiriamuoju gręžiniu galima nustatyti angliavandenilių kiekį, kuris gali būti išgaunamas kasdien. Be to, angliavandenilių kiekį, numatytą išgauti per bandymą, ir bandymo trukmę apriboja techniniai poreikiai, kurių kyla iš tikslo įrodyti telkinio tinkamumą.

26 Šį aiškinimą patvirtina Direktyvos 85/337 sistema. Iš tiesų, šios direktyvos II priedo 2 punkto d papunktis gali būti taikomas tiriamiesiems gręžiniams, todėl tiriamųjų gręžinių visuma patenka į šios direktyvos taikymo sritį.

27 Šiuo klausimu primintina, kad pagal Direktyvos 85/337 4 straipsnio 2 dalies pirmą pastraipą valstybės narės išnagrinėjusios kiekvieną atvejį arba pagal valstybės narės nustatytas ribas ar kriterijus nusprendžia, ar projektai, išvardyti šio direktyvos II priede, turi būti vertinami dėl jų poveikio aplinkai.

28 Tarp minėto priedo 2 punkto d papunktyje nurodytų gręžinių esama giluminių gręžinių, kurie, be kita ko, apima geoterminius gręžinius, gręžinius, skirtus atominėms atliekoms saugoti, ir vandens tiekimo gręžinius, išskyrus gręžinius, skirtus dirvožemio stabilumui tirti.

29 Iš šios nuostatos teksto matyti, kad joje nepateikta išsamaus įvairių gręžinių rūšių sąrašo, bet jos taikymo sritis apima visus giluminius gręžinius, išskyrus skirtus dirvožemio stabilumui tirti.

30 Taigi, reikia konstatuoti, kad tuo atveju, kai tiriamasis gręžinys yra giluminis gręžinys, jis priskirtinas prie Direktyvos 85/337 II priedo 2 punkto d papunkčio.

31 Šiuo atveju pažymėtina, kad tiriamasis gręžinys, nagrinėjamas pagrindinėje byloje, kuriuo siekiama nustatyti telkinio komercinį tinkamumą ir kuris gali būti iki 4 150 metrų gylio, yra giluminis gręžinys, kaip tai suprantama pagal minėtos direktyvos II priedo 2 punkto d papunktį.

32 Atsižvelgiant į tai, kas nurodyta, į pirmąjį klausimą reikia atsakyti taip: Direktyvos 85/337 I priedo 14 punktą reikia aiškinti taip, kad tiriamasis gręžinys, kaip antai nagrinėjamas pagrindinėje byloje, iš kurio atliekama bandomoji gamtinių dujų ir naftos gavyba, siekiant ištirti telkinio komercinį tinkamumą, nepriklauso šios nuostatos taikymo sričiai.

*Dėl antrojo klausimo*

33 Atsižvelgiant į atsakymą į pirmąjį klausimą, į antrąjį klausimą atsakyti nereikia.

*Dėl trečiojo klausimo*

34 Trečiuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės teiraujasi, ar Direktyvą 85/337 reikia aiškinti taip, kad, siekiant nustatyti, ar egzistuoja pareiga atlikti poveikio aplinkai vertinimą, kompetentinga institucija turi atsižvelgti tik į to paties pobūdžio projektų, šiuo atveju pagal prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusį teismą visų savivaldybės teritorijoje eksploatuojamų gręžinių, kumuliacinį poveikį.

35 Kaip generalinė advokatė pažymėjo savo išvados 47 punkte, kadangi šis klausimas užduodamas tik jeigu į pirmąjį klausimą būtų atsakyta teigiamai, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas greičiausiai mano, kad prievolė atlikti poveikio aplinkai vertinimą gali būti grindžiama tik Direktyvos 85/337 4 straipsnio 1 dalimi ir I priedo 14 punktu.

36 Tačiau ši prielaida klaidinga, nes, kaip matyti iš šio sprendimo 27 ir 30 punktų, tokia pareiga gali atsirasti iš Direktyvos 85/337 4 straipsnio 2 dalies, siejamos su šios direktyvos 2 punkto d papunkčiu.

37 Tokiu atveju vykdant SESV 267 straipsnyje įtvirtintą nacionalinių teismų ir Teisingumo Teismo bendradarbiavimo procedūrą, pastarasis teismas nacionaliniam teismui turi pateikti naudingą atsakymą, kuris jam leistų išspręsti nagrinėjamą bylą. Tuomet Teisingumo Teismui gali tekti performuluoti jam pateiktus klausimus. Be to, Teisingumo Teismas gali manyti esant reikalinga atsižvelgti į Sąjungos teisės nuostatas, kurių prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nebuvo nurodęs savo klausime.

38 Todėl į trečiąjį klausimą reikia atsakyti, atsižvelgiant į pareigas, kurių gali atsirasti iš Direktyvos 85/337 4 straipsnio 2 dalies, siejamos su šios direktyvos II priedo 2 punkto d papunkčiu.

39 Šio sprendimo 27 punkte buvo priminta, kad pagal Direktyvos 85/337 4 straipsnio 2 dalį valstybės narės išnagrinėjusios kiekvieną atvejį arba pagal valstybės narės nustatytas ribas ar kriterijus nusprendžia, ar projektai, išvardyti šios direktyvos II priede, turi būti vertinami dėl jų poveikio aplinkai.

40 Dėl ribų ar kriterijų, pagal kuriuos nusprendžiama, ar turi būti atliekamas tokio projekto poveikio aplinkai vertinimas, nustatymo reikia priminti, kad, akivaizdu, jog Direktyvos 85/337 4 straipsnio 2 dalies b punktu valstybėms narėms suteikiama diskrecija šiuo atžvilgiu. Tačiau tokią diskreciją riboja šios direktyvos 2 straipsnio 1 dalyje nustatyta pareiga atlikti projektų, kurie gali daryti reikšmingą poveikį aplinkai, be kita ko, dėl savo pobūdžio, masto ar vietos poveikio aplinkai, vertinimą (Sprendimo *Salzburger Flughafen*, C-244/12, EU:C:2013:203, 29 punktas).

41 Taigi kriterijų ir ribų, nurodytų Direktyvos 85/337 4 straipsnio 2 dalies b punkte, tikslas yra palengvinti konkrečių projekto aplinkybių vertinimą, siekiant nustatyti, ar privaloma atlikti jo poveikio aplinkai vertinimą (Sprendimo *Salzburger Flughafen*, EU:C:2013:203, 30 punktas).

42 Iš to matyti, kad kompetentingos nacionalinės institucijos, nagrinėjančios prašymą išduoti leidimą vykdyti į šios direktyvos II priedą patenkantį projektą, turi konkrečiai išnagrinėti, ar, atsižvelgiant į minėtos direktyvos III priede nurodytus kriterijus, turi būti įvertintas šių projektų poveikis aplinkai (šiuo klausimu žr. Sprendimo *Mellor*, C-75/08, EU:C:2009:279, 51 punktą).

43 Šiuo klausimu iš III priedo 1 punkto matyti, kad projekto charakteristikas reikia vertinti pirmiausia atsižvelgiant į jo kumuliacinį poveikį su kitais projektais. Iš tiesų, neatsižvelgimas į jų kumuliacines pasekmes praktikoje neturi lemti, jog visų jų vertinimas nebus privalomas, nors jie kartu gali turėti didelį poveikį aplinkai (šiuo klausimu žr. Sprendimo *Brussels Hoofdstedelijk Gewest ir kt.*, EU:C:2011:154, 36 punktą).

44 Šis reikalavimas turi būti skaitomas atsižvelgiant į Direktyvos 85/337 III priedo 3 punktą, pagal kurį galimas reikšmingas projekto poveikis turi būti svarstomas pagal kriterijus, išvardytus to paties priedo 1 ir 2 punktuose, ypač atkreipiant dėmesį į šio projekto poveikio tikimybę, dydį, mastą, trukmę ir grįžtamumą.

45 Iš to matyti, kad nacionalinė institucija, tikrindama, ar turi būti atliekamas projekto poveikio aplinkai vertinimas, turi patikrinti jo poveikį kartu su kitais projektais. Be to, nesant specialių sąlygų, šios pareigos neriboja to paties pobūdžio projektų riba. Kaip generalinė advokatė teigė išvados 71 punkte, atliekant tokį pirminį vertinimą taip pat būtina ištirti, ar tiriamųjų gręžinių poveikis aplinkai dėl kitų projektų galėtų būti didesnis, palyginti su nesant tokių projektų daromu poveikiu.

46 Be to, primintina, kad kiltų grėsmė Direktyvos 85/337 veiksmingumui, jei valstybės narės kompetentingos institucijos, spręsdamos, ar projektui taikoma pareiga vertinti jo poveikį aplinkai, galėtų ignoruoti kitoje valstybėje narėje įgyvendintiną projekto dalį (Sprendimo *Umweltanwalt von Kärnten*, EU:C:2009:767, 55 punktas). Dėl tų pačių priežasčių kitų projektų poveikio vertinimas neturi priklausyti nuo savivaldybės ribų.

47 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į trečiąjį klausimą reikia atsakyti taip: Direktyvos 85/337 4 straipsnio 2 dalį, siejamą su šios direktyvos II priedo 2 punkto d papunkčiu, reikia aiškinti taip, kad iš jos gali išplaukti pareiga atlikti tokio giluminio gręžinio, kaip pagrindinėje byloje nagrinėjamas tiriamasis gręžinys, poveikio aplinkai vertinimą. Kompetentingos nacionalinės institucijos turi konkrečiai išnagrinėti, ar, atsižvelgiant į minėtos direktyvos III priede nurodytus kriterijus, turi būti įvertintas šių

projektų poveikis aplinkai. Tokiu atveju reikia, be kita ko, išnagrinėti, ar tiriamųjų gręžinių poveikis aplinkai dėl kitų projektų galėtų būti didesnis, palyginti su nesant tokių projektų daromu poveikiu. Šis vertinimas neturi priklausyti nuo savivaldybės ribų.

## Dėl bylinėjimosi išlaidų

48 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (antroji kolegija) nusprendžia:

1. **1985 m. birželio 27 d. Tarybos direktyvos 85/337/EEB dėl tam tikrų valstybės ir privačių projektų poveikio aplinkai vertinimo, iš dalies pakeistos 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/31/EB, I priedo 14 punktą reikia aiškinti taip, kad tiriamasis gręžinys, kaip antai nagrinėjamas pagrindinėje byloje, iš kurio atliekama bandomoji gamtinių dujų ir naftos gavyba, siekiant ištirti telkinio komercinį tinkamumą, nepriklauso šios nuostatos taikymo sričiai.**

2. **Direktyvos 85/337, iš dalies pakeistos Direktyva 2009/31, 4 straipsnio 2 dalį, siejamą su minėtos direktyvos II priedo 2 punkto d papunkčiu, reikia aiškinti taip, kad iš jos gali išplaukti pareiga atlikti tokio giluminio gręžinio, kaip pagrindinėje byloje nagrinėjamas tiriamasis gręžinys, poveikio aplinkai vertinimą. Kompetentingos nacionalinės institucijos turi konkrečiai išnagrinėti, ar, atsižvelgiant į Direktyvos 85/337, iš dalies pakeistos Direktyva 2009/31, III priede nurodytus kriterijus, turi būti įvertintas šių projektų poveikis aplinkai. Tokiu atveju reikia, be kita ko, išnagrinėti, ar tiriamųjų gręžinių poveikis aplinkai dėl kitų projektų galėtų būti didesnis, palyginti su nesant tokių projektų daromu poveikiu. Šis vertinimas neturi priklausyti nuo savivaldybės ribų.**

Parašai.